

Utbildningsinspektion i Ribbaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Gränna rektorsenhet och besökt Ribbaskolan skola den 6 februari till den 8 februari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ribbaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Ribbaskolan intervjuades rektorn, lärare, elevvårdspersonal, föräldrar och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i de flesta klasserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av skolan

Ribbaskolan	Antal elever
Förskoleklass	31
Grundskola	636

Källa: Skolans uppgifter

Ribbaskolan ligger i Gränna (3 000 inv.) cirka 35 kilometer från Jönköping. Skolan har ett vidsträckt upptagningsområde med elever från mindre tätorter och lands-

bygd. Närmare 70 procent av eleverna tar sig till skolan med hjälp av skolskjuts. På skolan finns ett fåtal barn med utländsk bakgrund. Skolledning och personal beskriver skolans upptagningsområde som socioekonomiskt blandat och med en låg utbildningsnivå bland föräldrar.

Utbildningen vid Ribbaskolan ingår i rektorsenhet Gränna och omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–9. Till årskurserna 7–9 ansluter elever som i förskoleklass och i årskurserna 1–6 gått i Kaxholmen, Kumlaby och Ölmstads skolor. Ribbaskolan F–6 omfattar 12 elevgrupper från förskoleklass t.o.m. årskurs 6 med totalt 260 elever. Ribbaskolan 7–9 har 19 klasser om ca 380 elever. Ett fåtal individintegrerade särskoleelever har sin skolgång på Ribbaskolan.

Skolans verksamhet leds av en rektor. Två biträdande rektorer har ansvar för årskurserna F–6 respektive 7–9. Dessutom finns ytterligare två biträdande rektorer inom rektorsområdet med ansvar för utvecklingsfrågor, samordning i samband med nybyggnation samt förskola. Som stöd för lärare och elever finns ett elevårds-team som förutom skolledarna består av specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare, kurator och skolsköterska.

Skolan har en lokal styrelse med elev och föräldramajoritet. Styrelsen fungerar som ett bollplank till skolledningen. Ribbaskolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan.

På skolan finns även skolbarnsomsorg. Denna granskas på en kommunövergripande nivå och bedömningarna av verksamheten görs i en separat rapport.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Ribbaskolan har många positiva kvaliteter. Eleverna känner sig i huvudsak trygga och trivs i skolan. Skolan arbetar med värdegrundsfrågor på många olika sätt vilket lett till att klimatet på skolan är gott och inspektörerna noterar att relationen mellan vuxna och elever i huvudsak är positiv.

Ribbaskolans resultat avseende meritvärden och andel elever som är behöriga till nationellt program i gymnasieskolan har haft en positiv utveckling den senaste femårsperioden. Under 2007 är skolans resultat i årskurs 9 mycket bra. Dock menar såväl skolledning som lärare att den positiva trenden kommer att brytas under 2008. Inspektörerna konstaterar samtidigt att resultaten i årskurs 5 under de senare åren visar en nedåtgående trend. Denna är tydligast i ämnet matematik där hela 30 procent av eleverna inte nådde målen år 2007.

Vid intervjuer uttryckte personal att skolans möjligheter begränsas av variationer i elevernas socioekonomiska bakgrund, där studiemotivationen hos många elever inte rotats och skolans elevhälsoteam anger att behovet av särskilt stöd är stort på skolan. Inspektörerna uppmärksammar att lusten att lära varierar bland eleverna och företrädesvis i årskurserna 7–9 är dessa variationer tydliga. Skolans studiemiljö erbjuder inte i den här delen de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Undervisningen i grundskolans ämnen ska för-

medla glädje att skapa och lust att fortsätta lära. I undervisningen ska eleverna få utveckla förmågan att dra slutsatser och generalisera samt förklara och argumentera för sitt tänkande och sina slutsatser. Med utgångspunkt i egna erfarenheter och frågor kan eleven utveckla ett gott omdöme och få känsla för vad som är väsentligt. Under inspektionsbesöken såg inspektörerna begränsade inslag i undervisningen som syftade i denna riktning. Skolledningen är förtrogen med den dagliga verksamheten och tar ansvar för flertalet av de övergripande funktionerna som beskrivs i läroplanen. Skolledningens ansträngningar, i syfte att implementera läroplanens övergripande uppdrag och kursplaner har enligt inspektörerna inte varit framgångsrikt i alla delar. Rektorn bör därför utifrån sitt pedagogiska utvecklingsansvar se över det dagliga arbetet i klasserna och de metoder som används för att anpassa undervisningen till de förutsättningar som skolan har. Man bör exempelvis fundera över hur skolans arbetsformer och arbetsmiljö kan utformas för att kompensera elevers bristande studiemotivation och erbjuda en undervisning som svarar mot deras skiftande kunskaps- och mognadsnivåer.

Undervisningen i förskoleklassen och årskurserna 1-6 bedöms av inspektörerna vara välfungerande. Här finns en studiemiljö som ger väsentligt bättre förutsättningar, jämfört med årskurserna 7-9, att stödja elevernas utveckling i linje med rådande nationella krav. Inspektörerna ser ändå ett behov av att man på skolan ser över helheten och granskar sin verksamhet utifrån ett långsiktigt och progressivt perspektiv. Inspektörerna konstaterar att samverkan inom arbetslagen fungerar väl men att det är relativt begränsad kommunikation mellan arbetslagen. Samverkan mellan årskurserna F-6 och 7-9 uppfattades av inspektörerna som sporadisk och skolan upplevdes snarare som två skolor istället för en. Skolan bör därför, som ett led i att förbättra undervisningens kvalitet utveckla det påbörjade arbetet med samverkan för att stödja elevernas långsiktiga lärande. Även samverkan med de F-6 skolor, vars elever går vidare till Ribbaskolans 7-9, är härvidlag betydelsefull.

Enligt grundskoleförordningen ska grundskolan ha ändamålsenliga lokaler. Den ska också ha en utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Ribbaskolans lokaler är utmärkta i den del där årskurserna F-6 har sin verksamhet. Som påtalats ovan under avsnittet studiemiljö är lokalerna i årskurs 7-9 inte till alla delar ändamålsenliga för att bedriva en tidsenlig utbildning. Exempelvis har skolbiblioteket ett mycket begränsat utbud och framstår mera som ett kombinerat bokförråd och arbetsrum. Under inspektionen presenterade skolledningen ritningar för planerad nybyggnation av skolans 7-9-del. Inspektörerna vill påpeka att det vid nybyggnation är angeläget att tillses att skolans utformning och utrustning bidrar till att forma en studiemiljö som främjar lärande och där individen stimuleras att inhämta kunskaper.

I verksamheterna finns personella resurser i sådan utsträckning att det ger förutsättningar att bedriva en god pedagogisk verksamhet. Personalen har i huvudsak utbildning för den undervisning de ska bedriva och inspektörerna såg exempel på att man på skolan försökte utnyttja personalens kompetenser på ett sätt som gynnar elevernas utbildning. Stödverksamheten på skolan är ambitiös och stora ansträngningar görs för att hinna med att ge alla elever i behov av stöd nödvändig hjälp.

Den specialpedagogiska organisationen var vid inspektionen i en uppbyggnadsfas som bland annat hade sin utgångspunkt i att förbättra dokumentation och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Inspektörsteamet såg exempel på utvecklade verktyg för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen, verktyg som användes för att ge föräldrar en bättre helhetsbild vid utvecklingssamtalen.

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska enligt läroplan för det obligatoriska skolväsendet omfatta alla elever. Klassråd och elevråd finns på skolan men fungerar, enligt inspektörerna, inte tillfredsställande för att tillgodose kravet på att behandla frågor av gemensamt intresse för eleverna. Elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer bör speciellt uppmärksammas, i synnerhet i de senare årskurserna. Genom att tydligare klargöra målen för eleverna kan skolan öka elevernas motivation och bidra till att de skapar en bättre insikt kring sitt lärande. Inspektörerna ser ett behov av att skolan formulerar hur elevinflytandet kan öka med elevernas stigande ålder. Även i skolans övergripande planerings- och uppföljningsarbete är eleverna näst intill osynliga. Likabehandlingsplanen, arbetsplanen, ordningsreglerna och kvalitetsredovisningen har utarbetats utan att eleverna varit nämnvärt delaktiga.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Eleverna har inte varit delaktiga i utarbetandet av skolans ordningsregler (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).
- Skolan har inte upprättat likabehandlingsplanen i enlighet med bestämmelserna (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Språkval erbjuds inte i enlighet med förordningen (2 kap 17-18 §§ grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 och 3a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör identifiera orsaker till variationer i resultat och analysera dessa för att pröva de metoder skolan använder såväl i undervisningen som för elever i behov av särskilt stöd.
- De individuella utvecklingsplanerna liksom utvecklingssamtalen bör utvecklas så att informationen i högre grad relateras till kursplanernas mål och nationella betygskriterier.

- Skolan bör se över undervisningens innehåll och arbetsformer så att utrymme ges att tillgodose kravet på olika kunskapsformer i enlighet med läroplanen. Skolan bör även se över hur tiden disponeras mellan de samhällsorienterande och de naturorienterande ämnena i årskurserna 1–6.
- Elevernas inflytande över undervisningens innehåll och utformning behöver utvecklas och öka med stigande ålder och mognad. Att målen för utbildningen klargörs för eleverna är en viktig förutsättning för deras möjligheter till inflytande.
- Skolan bör öka samverkan inom skolan för att på ett bättre sätt stödja elevernas långsiktiga lärande.
- Skolan bör sträva efter att skapa en studiemiljö i årskurserna 7–9 som ökar elevers lust att lära
- Rektorn bör i det pedagogiska utvecklingsarbetet starkare markera det nationella uppdraget så att detta utgör utgångspunkten för arbetet på hela skolan.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1: Resultatmått för elever i Ribbaskolans årskurs 9.

	Skolan			Kommunen			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde	208,7	205,9	218,2	207,6	207,5	205,9	206,3	206,8	207,3
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	87,9	91,7	96,1	88,1	89,6	87,1	89,2	89,5	89,1
Andel elever med fullständigt betyg.	77,4	79,2	87,0	77,0	76,9	75,2	76,1	76,0	75,5

Källa: Skolverkets statistik

Tabell 2. Andel elever (i procent) som nått målen i de nationella ämnesproven i årskurs 5

	2005	2006	2007
Svenska	92	89	85
Matematik	88	91	70
Engelska	92	91	83

Källa: Skolans uppgifter

Kommentar:

Elevernas genomsnittliga kunskapsresultat i Ribbaskolan årskurserna 7–9 har stadigt förbättrats sedan år 2003 då skolans meritvärde låg på 192,8. Andelen elever som når målen har under de senaste åren varit högre än genomsnittet för såväl kommunen som riket (se tabell 1). Under år 2007 ökade såväl andelen elever som var behöriga till nationellt program som andelen elever med fullständigt slutbetyg markant. De nationella ämnesproven för årskurs 9 visar att elevernas resultat på Ribbaskolan är i nivå med eller bättre än genomsnittet för riket. Dock har inspektörerna uppmärksammat att Ribbaskolan har en relativt stor andel elever, som under vissa år inte deltagit i ämnesproven.

Intervjuade lärare menar dock att förbättringstrenden ser ut att brytas under 2008, då andelen elever som inte når målen med hög sannolikhet kommer att öka. Även i årskurserna 7 och 8 har personalen farhågor avseende skolans möjligheter att bibehålla de senaste årens goda utveckling. Dessutom visar resultaten i årskurs 5 att andelen elever som inte når målen i de nationella ämnesproven ökar. I ämnet matematik nådde inte 30 procent av eleverna målen år 2007.

Inspektörerna bedömer därför att skolan bör analysera elevernas resultat och relatera dessa till de metoder skolan använder såväl i undervisningen som specifikt för elever i behov av stöd, samt vidta nödvändiga åtgärder för att kunna förbättra elevernas resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Lärarna följer kontinuerligt upp elevernas resultat i ämnena svenska, engelska och matematik med hjälp av olika prov och tester. Portfolio används för att dokumentera elevers kunskapsutveckling. Med hjälp av en nyutformad blankett dokumenteras även uppföljningen av övriga ämnen från och med årskurs 3. Skolan bör dock förbättra kommunikationen till elever och föräldrar av resultaten.

Utvecklingssamtal

Enligt grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Informationen vid utvecklingssamtalet bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna.

Vid intervjuer med elever och föräldrar framkom att utvecklingssamtalen utvecklats under de senaste åren och i många delar anses fungera väl. Dock varierade utvecklingssamtalen i kvalitet beroende på vilken lärare som hade ansvaret för samtalet. Elever och föräldrar ges inte alltid en bild av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör se till att alla lärare vid utvecklingssamtalen relaterar elevernas kunskaper till kursplanernas och läroplanens mål.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Alla elever erhåller en individuell utvecklingsplan med framåtsyftande mål. Inspektörerna bedömer emellertid att, i likhet med utvecklingssamtalen ovan, att de framåtsyftande målen ska ha en tydligare koppling till de nationella målen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,

- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att skolan utför betygssättningen i enlighet med författningarnas krav och tillser att betygskatalogen förs på ett för eleven rättssäkert sätt. Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. De nationella ämnesproven används som riktningsgivare vid betygssättningen. För att säkerställa en likvärdig betygssättning används olika metoder, exempelvis gemensamma prov och tester samt lärarbyten vid rättning och granskning av elevarbeten. I arbetslagen diskuteras betygsfrågan över ämnesgränserna och genom nätverk med lärare på andra skolor.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: I enskilda klasser såg inspektörerna exempel på undervisning av god kvalitet men vid bedömning av det här området på skolan som helhet finns ett antal delar som inte fungerar tillfredsställande.

Utrymme för olika kunskapsformer

Av läroplanen framgår att kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. Enligt läroplanen ska läraren svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Gemensamt för alla ämnen i grundskolan är att de ska förmedla glädje att skapa och lust att fortsätta lära. Av kursplanerna framgår att eleverna i undervisningen ska få utveckla förmågan att dra slutsatser och generalisera samt förklara och argumentera för sitt tänkande och sina slutsatser.

I intervjuer med lärare framkommer att undervisningen utgår från kursplaner och de lokala konkretiseringarna av dessa, de s.k. ämnesplanerna. I dessa är uppnående målen betydligt mera synliga jämfört med strävansmålen. Elever anger i intervjuer att inslag för att träna problemlösning, förmågan att kritiskt granska fakta och förhållande och bedöma konsekvenser inte är så vanliga. Inte heller, menar man, att undervisningen är varierad. Med några undantag kan inspektörerna utifrån lektionsbesök instämma i den bild eleverna ger. Inspektörerna bedömer att undervisningen, företrädesvis i årskurserna 7-9, behöver ses över så att eleverna i högre grad ges utmaningar, får pröva olika arbetssätt och träna sina förmågor att nå kunskaper i linje med strävansmålen.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Vid elevintervjuerna framkom att elevernas inflytande över skolans inre arbete samt undervisningens arbetsformer och innehåll varierade beroende på lärare och ämne. Ofta handlar inflytandet om att välja mellan alternativ eller ordningsföljd. Även om lärare presenterar mål och betygskriterier är dessa inte klargjorda för eleverna på ett sådant sätt att de aktivt kan delta i planeringen av undervisningen. Elevinflytandet behöver följaktligen utvecklas så att inflytandet successivt kan öka utifrån elevernas ålder och mognad. Skolans arbetsplan kan i denna del bli tydligare för planeringen

av inflytandet utifrån ett progressionsperspektiv.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till.

Genom olika nätverk har lärare möjlighet att möta lärare från andra skolor i olika intresse- eller ämneskonstellationer. På skolan finns arbetslag som i huvudsak synes fungera väl. Dock är samverkan mellan arbetslagen begränsad och mycket begränsad när det gäller samverkan mellan F-6 och årskurserna 7-9. Inte heller har skolan, trots ansträngningar, lyckats åstadkomma ett kontinuerligt utbyte med gymnasieskolor. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla samverkan, i första hand inom skolan, med syftet att ”spinna den röda tråden” för Ribbaskolan.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att anpassning av verksamheten till elevernas behov håller en god kvalitet. Skolan ger möjligheter till individanpassning av lärandet och arbetar på ett medvetet inkluderande sätt med särskilt stöd. Alla elever som riskerar att inte nå målen har åtgärdsprogram som beskriver vad som ska göras för att eleverna ska ha möjlighet att nå målen. Det finns ett behov att utveckla dokumentationen om elever i behov av särskilt stöd för att bättre samordna skolans stödinsatser. Detta arbete hade just inletts vid tid för inspektionen.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att det på skolan i huvudsak råder en trygg miljö för eleverna, som i intervjuer uttrycker att de trivs på skolan. Personalen arbetar aktivt för att förhindra förekomsten av trakasserier och andra former av kränkande behandling. Formulerade rutiner finns tillgängliga som anger hur personal ska agera i olika situationer och vuxna ingriper aktivt när det uppstår konflikter. Det framkommer i intervjuer med elever, föräldrar och skolläda att elever blir utsatta för kränkningar. Motsägelsefulla uppgifter från elever och personal mottas av inspektörerna då det gäller huruvida dessa kränkningar är kända av personalen.

Studiemiljö

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Ribbaskolans studiemiljö i årskurserna F–6 är av god kvalitet. De äldre eleverna anger i intervjuer att arbetsron inte alltid är god under lektioner. Inspektörerna kan bekräfta att så var fallet vid några av de lektionsbesök som gjordes. Inte heller den fysiska miljön i årskurserna 7–9 utstrålar en miljö till stöd för utveckling och lärande. Inspektörerna bedömer att skolan därför bör vidta åtgärder för att skapa en sådan miljö.

Ordningsregler

Enligt grundskoleförordningen ansvarar rektorn för att det finns ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. På Ribbaskolan finns ordningsregler men eleverna har inte medverkat vare sig i upprättandet eller uppföljningen av reglerna. Inspektörerna bedömer att skolan måste tillse att eleverna är delaktiga i framtagandet av ordningsreglerna.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Ribbaskolans likabehandlingsplan saknar en kartläggning över kritiska områden och konkreta åtgärder, som ska genomföras under året. Även om rektorn valt att ha gemensam likabehandlingsplan för rektorsområdet måste varje verksamhet vara synlig i likabehandlingsplanen. Likabehandlingsplanen måste vara känd bland barn och elever, som i större utsträckning måste delta i upprättandet av planen liksom i den årliga utvärderingen och revideringen. Inspektörerna bedömer att Ribbaskolans likabehandlingsplan inte är upprättad i enlighet med lagen.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektorns och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,

14 (17)

- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Det har i inspektionen inte framkommit annat än att eleverna på Ribbaskolan i huvudsak har tillgång till en likvärdig utbildning. Nedanstående punkter är dock i behov av översyn.

Garanterad undervisningstid

Utbildningens omfattning i grundskolan regleras av skollagen, som anger utrymmet för skolans olika ämnen.

På Ribbaskolan deltar man i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan vilket innebär att ovanstående fördelning av tid inte gäller utan tidsstyrning ersätts av målstyrning. Inspektörerna har emellertid uppfattat att undervisning i de samhällsorienterande ämnena får väsentligt större utrymme än de naturorienterande ämnena i årskurserna 1-6. Skolan bör därför se över undervisningen så att eleverna har möjlighet att nå målen i alla ämnen.

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska som språkval erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som har erbjudits om minst fem elever väljer språket. Om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det ska istället för ovanstående språk erbjudas det språk eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska eller teckenspråk.

I Ribbaskolan erbjuds inom ämnet ”Combi” förstärkt svenska och engelska för de elever som inte läser tyska, franska eller spanska. Under combitiden förekommer ämnet matematik, vilket inte kan betraktas som språkval enligt grundskoleförordningen. Dessutom är skolan otydlig då det gäller att informera elever och elevens vårdnadshavare om de valmöjligheter som finns inom språkvalet. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste tillse att språkvalet hanteras i enlighet med förordningen.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att personalens utbildning och kompetensutveckling är av god kvalitet och motsvarar de behov som föreligger på Ribbaskolan. Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt och har i huvudsak kännedom om lagar och förordningar som gäller för skolområdet.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering

Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet på skolan med stöd av sina biträdande rektorer. Rektorn tar ansvar för uppföljning av skolans resultat och arbetar engagerat för att elevvårdsverksamheten ska utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Däremot bedömer inspektörerna att det finns ett behov av att stärka rektorns pedagogiska ledarskap.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot att nå de nationella målen.

Ribbaskolans rektor har tillsett att en ambitiöst utformad arbetsplan upprättats. Samtidigt konstaterar inspektörerna att det finns behov av att utveckla ett antal områden. Det gäller exempelvis skolans arbetsformer, så att ett aktivt elevinflytande gynnas, att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet, att ämnesövergripande kunskapsområden integreras i undervisningen i olika ämnen och att det nationella kunskapsuppdraget markeras tydligare. Genom ett mer aktivt pedagogiskt utvecklingsarbete bör rektorn starkare markera det nationella uppdraget och se till att arbetsplanen i denna process blir ett mer levande dokument och en gemensam utgångspunkt för skolans arbete.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet vid Ribbaskolan är av god kvalitet. En utvärderingsplan styr årets utvärdering av prioriterade mål som sker kontinuerligt i skolans arbetslag under rektorns och de biträdande rektorernas ledning.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas liksom uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Även om rubriksättningen i kvalitetsredovisningen rimmar väl med förordningens krav är en stor del av redovisningen en beskrivning av insatser. Kvalitetsredovisningen ger en bild av skolan och redovisar vissa väsentliga resultat, t.ex. av elevernas kunskapsresultat men då på det begränsade sätt som bestämts kommunalt. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen i högre grad måste utgå från de nationella målen och få en tydligare koppling mellan mål, resultat och åtgärder för förbättring.

2008-06-11 Lund

Per Ingvar de la Motte

Lennart Hansson